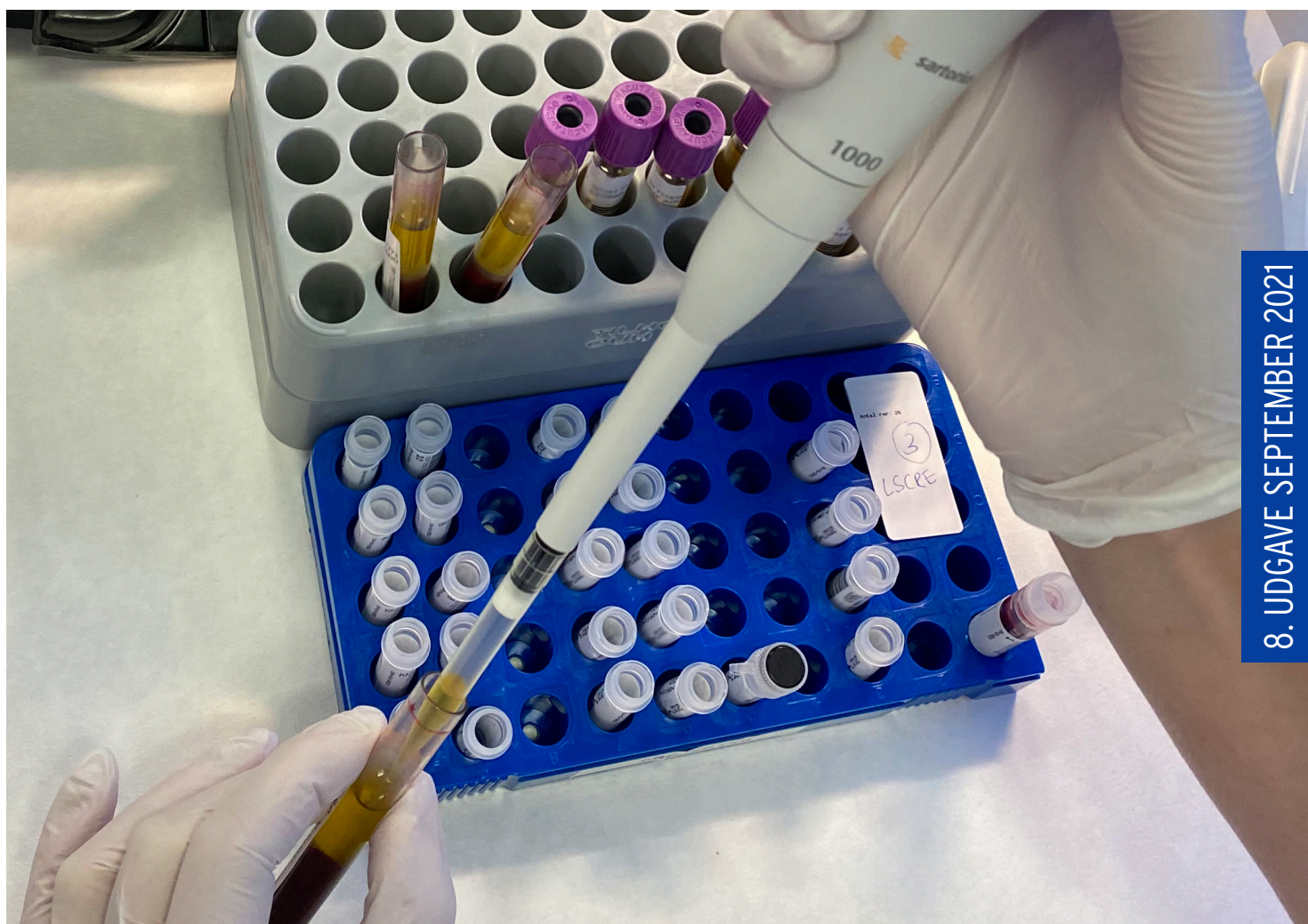

LABORATORIENYT

INFORMATION TIL PRAKTISERENDE LÆGER

8. UDGAVE SEPTEMBER 2021

Rationel brug af Inhalationspanelet (PhadiaTop)

Af Jesper Revsholm, overlæge, Afdeling KBF

Baggrund

Mistanke om allergi starter altid med patientens sygehistorie. Patientens allergisymptomer sættes i relation til eksposition for potentielle allergener. IgE-antistoffer rettet mod det/de specifikke allergener kan derefter måles og be-/afkræfte mistanken om allergi. Man skal være opmærksom på, at patienter godt kan have forhøjede IgE-antistoffer mod et specifikt allergen (være sensibiliseret) uden at have allergisymptomer udløst af dette allergen. Uselekeret screening for forhøjede specifikke IgE-antistoffer bør derfor ikke foretages af faglige grunde og er desuden dyrt.

Inhalationspanelet

I visse tilfælde kan det være svært at korrelere ekspositionen til ét specifikt allergen. Dette gælder ofte patienter med mistanke om allergi for inhalationsallergener (høfeber, pollenallergi, allergisk rhinokonjunktivit ...). I denne situation anbefales en målrettet screening med inhalationsantigen antistof-IgE (PhadiaTop) panelet. Panelet er én analyse, der undersøger for IgE-antistoffer mod 11 inhalationsallergener og vil være positiv hos >95% af patienter med denne type af allergi.

Panelet indeholder:

Pollen fra birk (t3), græs (g6), gråbynke (w6), oliven (t9) og springknap (w19). Skæl fra kat (e1), hund (e5) og hest (e3). Ekskrementer fra husstøvmider, D. pteronyssinus (d1) og D. farinae (d2) mgl. Sporer fra svamp, C. herbarum (m2).

Forslag til håndtering

Ved mistanke om allergi for inhalationsallergener rekvireres "Inhalationsantigen panel" (NPU28383). Undlad at rekvirere specifikke IgE-analyser, der indgår i panelet (se tabel). Hvis panelet er positivt, og der er specifik eksposition for hest (e3) eller skimmelsvamp (mx1), rekvireres disse (se figur). Undlad at screene med specifikke IgE-analyser uden for panelet, med mindre der er relevant eksposition og symptomatologi. Helt generelt gælder det, at komplicerede og/eller alvorlige allergier ofte er en specialisopgave at udrede og behandle.

FIGUR ILLUSTRERER FORLØBET VED HHV. NEGATIVT OG POSITIVT RESULTAT PÅ PANELET

Inhalationsantigen panel

Panelet er negativt: "0"
Inhalationsallergi er ikke sandsynlig.

Panelet er positivt: "1"

Hvis patienten har relevante symptomer er inhalationsallergi sandsynlig. Resultatet udløser automatisk specifikke analyser mod: Birk (t3), græs (g6), kat (e1), hund (e5) og husstøvmide (d1).

Hvis panelet er positivt og analyserne for birk, græs, kat, hund og husstøvmide er negative (<0,35 IU/L):

Afhængigt af relevant eksposition rekvireres: Hest (e3) og svampepanel (mx1). Oliven (t9) og springknap (w19) vokser/blomstrer ikke i Danmark. Husstøvmide (d2) er sjældent indiceret at måle specifikt (følger oftest d1).

TABEL: ANALYSENAVNE OG NPU-KODER

NPU	Navn
28383	Inhalationsantigen panel-IgE
13041*	Birk (t3)-IgE
13098*	Eng-rottehal (g6)-IgE (alm. græs)
13135*	Grå bynke (w6)-IgE
13227*	Kattesæl (e1)-IgE
13167*	Hundesæl (e5)-IgE
13080*	Derm. Pteronyssinus (d1)-IgE (husstøvmide)
13157#	Hestesæl (e3)-IgE
58158#	Skimmelsvamp (m1;2;3;6)-IgE
13078+	Derm. Farinae (d2)-IgE (husstøvmide)
13075+	Cladosporium herbarum (m2)-IgE
11193⌘	Parietaria officinalis (w19)-IgE (springknap)
11099⌘	Oliven (t9)-IgE

* Ved positivt panel udløses analyse af disse automatisk

Ved positivt panel og relevant eksposition kan disse overvejes

+ Disse har begrænset selvstændig værdi

⌘ Vokser/blomstrer ikke i Danmark. Skal kun rekvireres ved relevant eksposition

Nye klimaskabe i almen praksis

Af laboratoriekonsulent Birgitte Cordt Qvist, Afdeling KBF

Vi er i 2021 gentagne gange blevet forsinket i leveringen af de nye klimaskabe til almen praksis, dels pga. Corona og dels pga. blokeringen af Suez-kanalen.

Vibocold begyndte leveringen af klimaskabene sidst i august, men desværre er vi stødt på endnu en udfordring: I dag opbevares alle blodprøver, der tages i praksis, i en grå kasse i klimaskabene, men i forhold til nyt OUH bliver den grå kasse udskiftet med rørpostpatroner. Rørpostpatronerne kan indeholde

et begrænset antal prøvetagningsrør - derfor vil de praksis, der tager flest blodprøver, skulle have plads til mere end én rørpostpatron i klimaskabet. Vi har derfor bestilt et antal større klimaskabe, som vi vil tilbyde de praksis, der tager flest blodprøver.

De udvendige mål på det lille klimaskab er 330 (bredde) x 472 (højde) x 410 (dybde) (mm), mens de udvendige mål på det store klimaskab er 598 (bredde) x 838 (højde) x 679 (dybde) (mm).

Vi håber, at de praksis, vi vælger at tilbyde det store klimaskab, vil være positivt indstillet, så de er klar til implementeringen af rørpostpatroner i forhold til nyt OUH.

Måling af total CO2 erstatter bikarbonat (HCO₃⁻)

Af Rasmus Søgaard Hansen, læge og ph.d.-studerende, Afdeling KBF

Afdeling KBF er den 5. august 2021 begyndt at udføre måling af total CO2 (Rkv.nr: 000316; Navn: CO2 total;P(vB)).

Total CO2 kan anvendes i vurderingen af syre-base-forstyrrelser og er vigtig, især hos nyresyge, intensive patienter og korttarmspatienter.

Total CO2 benyttes i vidt omfang nationalt i stedet for måling af HCO₃⁻. Interne data fra OUH, baseret på 1200 prøver, viser også en glimrende korrelation mellem de to analyser, dog har total CO2 et lidt andet referenceinterval. Brug af total CO2 i stedet for HCO₃⁻ er ydermere at foretrække, da det ikke kræver et ekstra blodprøveglass til denne specifikke analyse, men kan udføres i samme prøveglas, som benyttes til f.eks. kreatinin. Den 1. september 2021 vil total CO2 derfor erstatte HCO₃⁻ i alle analysepakker, med mindre der er nationale eller internationale guidelines, som specifikt anbefaler brugen af HCO₃⁻ frem for total CO2.

Total CO2 er meget følsom for luft og afpropning, hvorfor afpropning og afpipettering ikke må foretages. Prøverne til total CO2 skal forblive i prøvetagningsrøret med prop hele tiden.

Blodprøver og Biokemi

Af Mads Nybo, ledende overlæge, Afdeling KBF

Det er nu besluttet, at Farmakologi fra 1. januar 2022 bliver en selvstændig afdeling på OUH. Spørgsmål om alskens farmakologiske emner skal derfor stiles direkte til farmakologerne; og så snart kontakinfo og hjemmeside for Farmakologi er på plads, vil I alle blive informeret om dette.

I denne sammenhæng skal det blot nævnes, at Afdeling KBF samtidig selvfølgelig også skifter navn: Det er for flere år siden besluttet, at alle afdelinger på OUH skal have brugervenlige navne, f.eks. Hjertemedicinsk Afdeling i stedet for Kardiologisk Afdeling, hvilket skal ske senest ved udflytning til det nye OUH. KBF vil derfor fremover hedde Blodprøver og Biokemi. Det er måske ikke det mest opfindsomme eller spændende navn, men det siger, hvad vi laver, og det er jo det vigtigste. Det flugter også med, hvad tilsvarende afdelinger hedder andre steder, f.eks. på Skejby, så mon ikke vi vænner os til det.

Elektronisk forsendelse af ekg-optagelse via sikker e-mail og CVR-nummer

Af Charlotte Gils, afdelingslæge og Kristina Buch Larsen, faglig specialist, Afdeling KBF

Afdeling KBF har gennem årene oplevet øget efterspørgsel på en elektronisk løsning til forsendelse af ekg-optagelser fra vores ambulatorium, som er rekvireret af almen- og speciallægepraksis. Vores service med PostNord er ikke så sikker og rettidig, som man kunne ønske, hvorfor ekg-optagelser ofte enten har været længe undervejs eller bortkommet.

Inspireret af at vi effektiviserede vores indkaldelser til blodprøvetagning i eget hjem til at foregå elektronisk via patienternes e-Boks, undersøgte vi, om noget lignende kunne lade sig gøre for ekg-optagelser. I løbet af foråret 2021 kom vi frem til en løsning, der måske kunne fungere. Derfor lavede vi en forsøgsordning i løbet af juni 2021 med få udvalgte praksisser på Fyn, som modtog ekg-optagelser som pdf-fil via deres CVR-nummer til e-Boks erhverv. Dette gik rigtig godt. Det var en succes, hvor alle ekg-optagelser kom hurtigt og sikkert frem. Ekg-optagelserne var af høj kvalitet, de kunne printes uden problemer, videresendes og gemmes i praksissernes systemer.

Efter denne forsøgsordning er det besluttet at benytte denne elektroniske forsendelsesform til alle almen praksis og speciallægepraksis, der rekvirerer ekg på Afdeling KBF, Odense. Fra 1. september 2021 ophører vi derfor med at sende udskrift af ekg-optagelser via PostNord. Vi er klar over, at løsningen ikke er 100% optimal, men har alligevel valgt dette tiltag, da vi mener, det er en klar forbedring i forhold til det forhenværende.

Ekg-optagelserne vil nu være at finde i jeres e-Boks Erhverv samme dag eller senest den følgende dag efter optagelsen. Vi har forespurgt MedCom, og alle lægesystemer skulle kunne uploade pdf-filer til patientjournalen. Ved udgivelsen af dette nummer af Laboratorienyt er tiltaget netop trådt i kraft, så det er for tidligt at evaluere, om det fungerer efter hensigten for alle praksisser. Vi hører meget gerne fra jer, hvis I har spørgsmål, eller der er noget, der ikke fungerer optimalt. I kan enten kontakte vores faglige specialist Kristina Buch Larsen på tlf. 2149 5364 eller afdelingslæge Charlotte Gils på tlf. 2729 0409.

Kurser i LKO-regi

Af Gitte Nielsen, lægesekretær, Afdeling KBF

Corona-pandemien har det sidste halvandet år desværre også ramt kursusaktiviteten under LKO, hvor det ikke har været muligt at afholde kurser. Derfor er det med glæde, vi igen kan tilbyde kurser i LKO-regi.

Urinmikroskopi

Et meget efterspurgt kursus, hvor formålet er at understøtte almen praksis med et kvalitetsløft på de mikrobiologiske undersøgelser, som er omfattet af kvalitetskontrol.

LKO tilbyder undervisning i urinmikroskopi den 1. og 2. november. Kurset kører med samme indhold begge dage, nemlig:

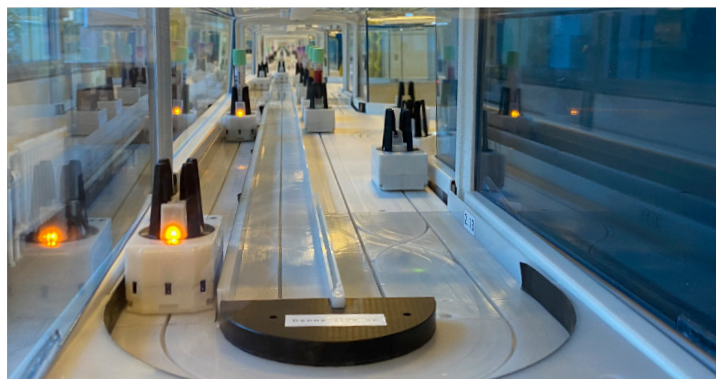
Gennemgang af urinmikroskopi som værktøj til diagnosticering af urinvejsinfektion. Praktiske mikroskopiøvelser, hvor kursisterne træner færdigheden i urinmikroskopi ved mikroskopering af simulerede urinprøver med urinvejspatogener samt "rigtige" urinprøver.

LKO-Kursusdag for praktiserende læger og personale

I 2022 afholdes den populære kursusdag tirsdag den 1. februar. Sæt allerede nu kryds i kalenderen og kom og vær med til en spændende, lærerig og hyggelig dag blandt kolleger.

Som noget nyt i 2022 har vi været så heldige, at overlæge Finn Lund Henriksen, Hjertemedicinsk Afdeling B, og vores egen overlæge Jesper Revsholm har sagt ja til at undervise i "Fortolkning af ekg og diagnosticering af hjertesygdom". Hvor formålet vil være, at kursister efter undervisningen kan læse ekg'er, som forekommer ved de hjertesygdomme, som visiteres, muligvis udredes og behandles i almen praksis.

Nærmere program og indbydelse for hele dagen sendes ud medio november. Programmet vil herefter også kunne findes i "Kalenderen" på Sundhed.dk.

Brug af lokalbedøvende plaster forud for blodprøvetagning

Af afdelingslæge Charlotte Gils og faglig specialist Kristina Buch Larsen, Afdeling KBF

Vi har erfaret, at flere børn, der kommer til ambulant blodprøvetagning på OUH, Odense har påsat lokalbedøvende plaster på deres håndryg. Det er u hensigtsmæssigt, da blodprøvetagningen foregår i albuebøjningen. Det betyder, at der skal sættes et nyt plaster på, og at børnene skal vente yderligere 60 minutter for opnåelse af den lokalbedøvende effekt.

Vi har spurgt nogle af forældrene, hvis børn har haft det på håndryggen. De siger, at det er det, de får at vide, når de køber det på apoteket, og at der i indlægssedlen kun er vist et billede af, at det sidder på håndryggen.

Vi vil forsøge at få det ændret i indlægssedlen, så der også bliver vist et billede af albuebøjningen. Indtil vi måske lykkes hermed, vil vi høre, om I kan hjælpe os med at formidle til forældrene, at plastret skal påsættes i albuebøjningen, selvom de får noget andet at vide på apoteket, og selvom der ikke er et billede af albuebøjningen på indlægssedlen. Det vil være en stor hjælp for både børn, forældre og vores personale.

Kontaktoplysninger

Afdeling for Klinisk Biokemi og Farmakologi · Odense Universitetshospital · Tlf.: 65 41 28 21
Ledende overlæge Mads Nybo · Tlf.: 20 55 39 52 · Laboratoriekonsulentordningen, Birgitte Cordt Qvist · tlf.: 2462 1606